

## ZAKON O ZAŠTITI OD BUKE U ŽIVOTNOJ SREDINI

### I. OSNOVNE ODREDBE

#### Predmet

##### Član 1

Ovim zakonom utvrđuju se mjere za izbjegavanje, sprečavanje ili smanjivanje štetnog uticaja buke u životnoj sredini, uključujući i uznemiravanje, koje nastaje usljed izloženosti buci u životnoj sredini i druga pitanja od značaja za zaštitu životne sredine i zdravlja ljudi od uticaja buke.

#### Primjena

##### Član 2

Ovaj zakon primjenjuje se na buku u životnoj sredini kojoj su izloženi ljudi, naročito u izgrađenim područjima, javnim parkovima i drugim tihim zonama u aglomeracijama, tihim zonama u prirodi, pored škola, bolnica i drugih objekata i područja osjetljivih na buku.

Ovaj zakon ne primjenjuje se na buku kojoj su izloženi oni koji je stvaraju, buku na radnom mjestu, u prevoznom sredstvu, od aktivnosti u domaćinstvu ili iz susjednog domaćinstva, buku iz ugostiteljskih objekata, buku koja potiče od vojnih aktivnosti na logorskom prostoru, vojnom aerodromu, vojnom plovnom objektu, odnosno u kasarni, vojnoj zgradi ili drugom vojnom objektu, buku od aktivnosti na zaštiti ili uklanjanju posljedica od elementarnih nepogoda, prirodnih i drugih udesa, kao i na buku koja potiče od zvučnog oglašavanja zvonima ili elektroakustičkim uređajima u vjerskim objektima i buku domaćih ili divljih životinja.

Ovaj zakon ne primjenjuje se na buku koja nastaje zbog upotrebe uređaja, opreme i vozila tokom sportskih aktivnosti, kao i na buku koja potiče iz objekata u kojima se obavlja neregistrovana djelatnost.

#### Izvori buke u životnoj sredini

##### Član 3

Izvor buke je svaki emiter nepoželjnog ili štetnog zvuka koji nastaje kao posljedica aktivnosti ljudi (mašina, instalacija, postrojenje, sredstvo za rad, tehnološki postupak, kao i svaki uređaj koji se koristi za izvođenje industrijske, zanatske, proizvodne, uslužne i slične djelatnosti, koji proizvodi stalnu ili povremenu buku, prevozno sredstvo, drumski, željeznički i vazdušni saobraćaj i drugi).

#### Značenje izraza

##### Član 4

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **aglomeracija** je dio teritorije sa preko 100.000 stanovnika i sa takvom gustom stanovništvom da se može smatrati urbanizovanim područjem, a čije granice određuje jedinica lokalne samouprave;
- 2) **akcioni plan** je plan izrađen sa ciljem upravljanja bukom i efektima uključujući mjere za smanjenje buke kada je to potrebno;
- 3) **akustičko planiranje** je planiranje mjera zaštite od buduće buke kao što su: prostorno planiranje, sistematsko inženjerstvo saobraćaja, planiranje saobraćaja, primjena zvučne zaštite putem odgovarajuće zvučne izolacije i zvučnih barijera i kontrola na izvorima buke;
- 4) **baza podataka** je informacioni sistem kojim upravlja Evropska agencija za životnu sredinu i koji sadrži informacije i podatke o buci u životnoj sredini koji su stavljeni na raspolaganje putem nacionalnih kontakata tačaka za izvještavanje i razmjenu podataka koji su pod nadzorom država članica;
- 5) **buka u životnoj sredini** je neželjeni ili štetan zvuk emitovan na otvorenom prostoru koji je izazvan ljudskom aktivnošću, uključujući buku koja potiče od prevoznih sredstava, drumskog, željezničkog i vazdušnog saobraćaja, kao i buku koja nastaje od industrijskih i proizvodnih aktivnosti uključujući i buku od industrijskih postrojenja za koja se izdaje integrisana dozvola u skladu sa zakonom kojim se uređuju industrijske emisije;

- 6) **granična vrijednost** je vrijednost  $L_{den}$  ili  $L_{night}$ , odnosno gdje je primjenjivo  $L_{day}$  i  $L_{evening}$  i drugih indikatora buke koje odredi organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo), čije prekoračenje predstavlja razlog da organi državne uprave, organi jedinica lokalne samouprave, pravna lica i preduzetnici koji u obavljanju registrovane privredne djelatnosti emituju buku, kao i vlasnici, upravljači i koncesionari puteva, pruga i aerodroma razmotre i primijene mjere za smanjenje buke;
- 7) **glavni aerodrom** je civilni aerodrom koji je odredio nadležni organ, sa više od 50.000 polijetanja ili slijetanja godišnje, izuzimajući operacije lakih aviona koje se obavljaju u svrhu obuke;
- 8) **glavna pruga** je pruga sa prosječnim godišnjim protokom saobraćaja većim od 30.000 vozova, a koju određuje nadležni organ;
- 9) **glavni put** je regionalni, nacionalni ili međunarodni put koji je odredio nadležni organ, a sa više od tri miliona prolaza vozila godišnje;
- 10) **indikator buke** je fizička veličina koja se koristi za opisivanje buke u životnoj sredini, a koja je u uzajamnoj vezi sa štetnim efektima buke;
- 11) **javnost** su fizička i pravna lica, udruženja i organizacije;
- 12)  **$L_{den}$**  (indikator buke za dan-veče-noć) je indikator buke za ukupno uznemiravanje;
- 13)  **$L_{day}$**  (indikator buke za dan) je indikator buke za uznemiravanje u toku dana i odnosi se na vrijeme od 7 do 19 časova;
- 14)  **$L_{evening}$**  (indikator buke za veče) je indikator buke za uznemiravanje u toku večeri i odnosi se na vrijeme od 19 do 23 časova;
- 15)  **$L_{night}$**  (indikator buke za noć) je indikator buke za ometanje sna u toku noći i odnosi se na vrijeme od 23 do 07 časova;
- 16) **mapiranje buke** je predstavljanje podataka o postojećem ili predviđenom stanju buke utvrđeno indikatorima buke koje ukazuje na prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti, broj ljudi izloženih buci na nekom području ili broj domaćinstava izloženih određenim vrijednostima indikatora buke na određenom području;
- 17) **ocjenjivanje** je svaki metod koji se koristi za izračunavanje, predviđanje, procjenu ili mjerenje vrijednosti indikatora buke ili odgovarajućih štetnih efekata;
- 18) **odnos doza-efekat** je odnos između vrijednosti indikatora buke i štetnog efekta;
- 19) **strateška karta buke** je karta koja je izrađena za opštu procjenu izloženosti buci od različitih izvora buke određenog područja ili za ukupna predviđanja izloženosti buci na tom području;
- 20) **štetni efekat buke** je negativni efekat buke na zdravlje ljudi;
- 21) **tiha zona u aglomeraciji** je područje, čije granice određuje jedinica lokalne samouprave, koje nije izloženo bilo kojem izvoru buke vrijednostima indikatora buke  $L_{den}$  ili drugim odgovarajućim indikatorima buke većim od određene vrijednosti utvrđene u skladu sa ovim zakonom;
- 22) **tiha zona u prirodi** je zona utvrđena propisom nadležnog organa u kojoj nema uticaja buke koja potiče od saobraćaja, industrije ili rekreacionih aktivnosti;
- 23) **uznemiravanje** je stepen ometanja ljudi bukom, koji se utvrđuje na osnovu istraživanja na terenu;
- 24) **zvučna zaštita** je skup mjera i uslova zaštite od buke kojim se obezbjeđuje smanjenje buke na izvoru, sprečavanje širenja buke u prostoru i zvučna izolacija na stambenim zgradama i drugim objektima.

## II. UPRAVLJANJE BUKOM U ŽIVOTNOJ SREDINI

### Sprovođenje mjera zaštite od buke

#### Član 5

Zaštitu od buke dužni su da obezbjeđuju organi državne uprave, organi jedinica lokalne samouprave, pravna lica i preduzetnici koji u obavljanju registrovane privredne djelatnosti emituju buku, kao i vlasnici, upravljači i koncesionari puteva, pruga i aerodroma, u skladu sa ovim zakonom.

U cilju izbjegavanja, sprečavanja ili smanjivanja štetnih efekata buke u životnoj sredini na prioritetoj osnovi, uključujući i uznemirenost, sprovode se sljedeće mjere:

- utvrđivanje izloženosti buci u životnoj sredini mapiranjem buke, primjenom metoda procjene buke u životnoj sredini;

- usvajanje akcionih planova, zasnovanih na rezultatima mapiranja buke, u cilju sprečavanja i smanjenja buke u životnoj sredini tamo gdje je to neophodno, a posebno u područjima gdje nivo izloženosti buci može imati štetne uticaje na zdravlje ljudi, kao i u cilju očuvanja kvaliteta buke u životnoj sredini, tamo gdje je ona zadovoljavajuća.

Mjerama zaštite od buke mora da se spriječi nastajanje buke koja premašuje granične vrijednosti, odnosno smanjiti postojeća buka ispod graničnih vrijednosti.

Državni i lokalni planski dokumenti moraju da sadrže uslove i mjere zaštite od buke.

U postupku strateške procjene uticaja na životnu sredinu, odnosno procjene uticaja na životnu sredinu utvrđuju se uslovi i mjere za sprečavanje, smanjivanje i otklanjanje štetnih efekata buke u skladu sa zakonom.

Za objekte za koje se ne izrađuje procjena uticaja na životnu sredinu, organ državne uprave nadležan za poslove građevinarstva odnosno jedinice lokalne samouprave dužan je da utvrdi ispunjenost uslova i mjera zaštite od buke u tehničkoj dokumentaciji.

Uslovi za rad industrijskih postrojenja i aktivnosti za koje se izdaje integrisana dozvola u skladu sa zakonom kojim se uređuju industrijske emisije sadrže mjere zaštite od buke.

Pravna lica i preduzetnici, kao i vlasnici, upravljači i koncesionari puteva, pruga i aerodroma u obavljanju djelatnosti koje utiču ili mogu uticati na prekoračenje propisanih graničnih vrijednosti nivoa buke u životnoj sredini dužni su da obezbijede: primjenu tehničkih mjera za izbjegavanje, sprečavanje ili smanjivanje emisija buke u životnoj sredini, praćenje uticaja djelatnosti na nivo buke u životnoj sredini, kao i druge mjere zaštite u skladu sa zakonom.

## **Stavljanje na tržište i upotreba opreme koja se koristi na otvorenom prostoru**

### **Član 6**

Zabranjeno je stavljanje na tržište i/ili upotreba opreme koja se koristi za obavljanje djelatnosti na otvorenom prostoru i emituje buku u životnoj sredini (u daljem tekstu: oprema), ako nije označena znakom usaglašenosti i oznakom garantovanog nivoa zvučne snage koju prati deklaracija o usaglašenosti, kao i opreme koja ne ispunjava zahtjeve koji se odnose na emisiju buke u životnoj sredini, a garantovani nivo zvučne snage prekoračuje propisane dozvoljene vrijednosti nivoa zvučne snage u skladu sa ovim zakonom.

Zabranjeno je stavljanje oznaka ili natpisa na opremu koji bi mogli izazvati zabunu u pogledu značenja znaka usaglašenosti ili oznake o garantovanom nivou zvučne snage.

Na opremu se ne smiju staviti ostale oznake kojima se umanjuje vidljivost i čitljivost znaka usaglašenosti i oznake o zagwarantovanom nivou zvučne snage.

Prije stavljanja na tržište i/ili upotrebu opreme proizvođač ili njegov zastupnik moraju da ispune zahtjeve u skladu sa ovim zakonom.

Kada ni proizvođač ni njegov zastupnik nemaju sjedište u Crnoj Gori, obaveze iz ovog zakona primjenjivaće se na svako lice koje stavlja opremu na tržište ili je stavlja u upotrebu u Crnoj Gori.

Oprema koja ne ispunjava zahtjeve iz ovog zakona može se pokazivati na sajmovima, izložbama, prezentacijama i drugim sličnim manifestacijama, samo ako je na nju stavljena vidljiva oznaka koja označava da ona nije usaglašena sa zahtjevima iz ovog zakona i da se neće stavljeti na tržište ili upotrebu dok se ne usaglasa sa tim zahtjevima.

Za vrijeme pokazivanja opreme iz stava 6 ovog člana preduzimaju se odgovarajuće bezbjednosne mjere radi zaštite ljudi.

Ocjenu usaglašenosti opreme vrši pravno lice koje ispunjava zahtjeve za ocjenjivanje usaglašenosti, odnosno tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti imenovano u skladu sa zakonom kojim su uređeni tehnički zahtjevi za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti.

Proizvođač ili njegov zastupnik, kao i imenovano tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti dužni su, na obrazloženi zahtjev Evropske komisije ili bilo koje druge članice Evropske unije, da dostave obavještenja i potrebne informacije u vezi sa sprovedenim postupcima ocjenjivanja usaglašenosti u skladu sa ovim zakonom.

Zahtjeve koji moraju da ispune proizvođač opreme ili njegov zastupnik za stavljanje na tržište i/ili upotrebu opreme, sadržinu deklaracije o usaglašenosti, sadržinu tehničke dokumentacije, znak usaglašenosti, kao i oznaku garantovanog nivoa zvučne snage, opremu koja podliježe ograničenjima buke, opremu koja podliježe samo označavanju buke, postupke ocjenjivanja usaglašenosti, metode mjerenja emisije buke, način dostavljanja obavještenja i informacija, kao i druge zahtjeve koje mora da ispuni tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti, propisuje Ministarstvo.

## **Mjere ograničenja buke u zonama oko aerodroma**

### **Član 7**

Na tehničku dokumentaciju za izgradnju, rekonstrukciju ili proširenje aerodroma organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Agencija), daje saglasnost u postupku procjene uticaja na životnu sredinu, na osnovu strateških karata buke i/ili akcionih planova.

Ako ne postoje strateške karte i/ili akcioni planovi Agencija obezbjeđuje procjenu uticaja na životnu sredinu iz stava 1 ovog člana na osnovu sljedećih podataka:

- postojećih karakteristika aerodroma, uključujući njegov kapacitet, lokaciju, obim i sastav vazdušnog saobraćaja i položaj poletno-slijetnih staza, predviđenih mjera zaštite životne sredine u državnoj i lokalnoj planskoj dokumentaciji, nivoa buke za tekuću i prethodne godine, opisa primijenjenih mjera ograničenja i zaštite od buke;
- procjene nivoa buke mapiranjem buke bez primjene mjera zaštite od buke za planirano proširenje na aerodromu (povećanje kapaciteta, proširenje uzletno-slijetne staze i/ili terminala, predviđeni obim vazdušnog saobraćaja);
- procjene nivoa buke mapiranjem buke uz primjenu dodatnih mjera zaštite od buke, procjenu nivoa buke, uključujući i procjenu izloženog stanovništva u postojećim i novoizgrađenim naseljima;
- evaluacije posljedica i mogućih troškova u slučaju nepreduzimanja mjera za ublažavanje uticaja buke;
- procjene o sprovođenju dodatnih mjera sa detaljnim opisom, uključujući troškove, efektivnost, procjenu broja stanovnika koji će se zaštititi primjenom mjera, ekonomski uticaj na korisnike aerodroma i tržišnu konkurenciju.

Procjene iz stava 2 al. 2 i 3 ovog člana izražavaju se indikatorima buke u skladu sa ovim zakonom.

### **Indikatori buke**

#### **Član 8**

Indikatori buke se koriste za utvrđivanje stanja buke u životnoj sredini, za procjenu i predviđanje nivoa buke i njenog uticaja na životnu sredinu, izradu strateških karata buke i planiranje mjera zaštite od buke.

Indikatori buke Lden i Lnight koriste se za izradu i revidiranje strateških karata buke i akcionih planova, s tim što se za akustičko planiranje i zoniranje i monitoring buke mogu da se koriste i indikatori Lday odnosno Levening.

Za mjerenje buke pojedinačnih izvora buke iz člana 11 ovog zakona, mogu da se koriste i dodatni indikatori buke u skladu sa ovim zakonom.

Vrijednosti indikatora buke utvrđuju se propisanim metodama izračunavanja i mjerenja.

Za predviđanje vrijednosti indikatora buke se koriste isključivo metode izračunavanja.

Indikatore buke, metode izračunavanja, mjerenja i ocjenjivanja nivoa buke u životnoj sredini i sadržaj izvještaja o izvršenom mjerenju i ocjenjivanju nivoa buke u životnoj sredini propisuje Ministarstvo.

### **Grafične vrijednosti indikatora buke**

#### **Član 9**

Grafične vrijednosti nivoa buke izražavaju se pomoću indikatora buke u skladu sa ovim zakonom.

Zabranjeno je prouzrokovati buku u životnoj sredini iznad propisanih grafičnih vrijednosti.

U slučaju prekoračenja grafičnih vrijednosti moraju se preduzeti mjere za smanjenje buke.

Grafične vrijednosti indikatora buke u životnoj sredini i način utvrđivanja akustičkih zona u skladu sa namjenom otvorenih prostora, kao i metode ocjenjivanja štetnih efekata buke, propisuje Ministarstvo.

### **Akustičko zoniranje**

#### **Član 10**

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da izvrši akustičko zoniranje, radi utvrđivanja akustičkih zona na svojoj teritoriji u cilju zaštite ljudi od štetnih efekata buke.

Akustičko zoniranje iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu dokumentacije o postojećoj ili planiranoj namjeni prostora i utvrđenih vrijednosti indikatora buke mjerenjem ili izračunavanjem, u skladu sa izvorima buke koji se nalaze u određenoj zoni i njenoj neposrednoj blizini.

U akustičkim zonama iz stava 1 ovog člana, zabranjena je upotreba izvora buke, odnosno obavljanje aktivnosti koje prouzrokuju buku iznad propisanih graničnih vrijednosti.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave donosi odluku o akustičkom zoniranju uz prethodno pribavljeno mišljenje Agencije.

Revizija utvrđenih akustičkih zona iz stava 4 ovog člana, vrši se ako je došlo do značajnih promjena koje utiču na postojeće stanje nivoa buke, a obavezno svakih deset godina.

Nadležni organ jedinice lokalne samouprave dužan je da dostavi Agenciji podatke o utvrđenim akustičkim zonama u roku od mjesec dana od dana utvrđivanja akustičkih zona.

### **Pojedinačni izvori buke**

#### **Član 11**

Pravno lice i preduzetnik koje je vlasnik, odnosno korisnik izvora buke dužno je da nakon stavljanja izvora buke u upotrebu, odnosno nakon rekonstrukcije objekta ili zamjene tehničkih kapaciteta, kojima se mijenjaju uslovi emisije buke u životnu sredinu, o svom trošku, obezbijedi mjerenje buke u zoni uticaja i izradu izvještaja o mjerenju buke, u skladu sa ovim zakonom.

### **Monitoring buke u životnoj sredini**

#### **Član 12**

Praćenje buke u životnoj sredini vrši se na osnovu godišnjeg programa mjerenja indikatora buke (u daljem tekstu: program monitoringa) koji donosi Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog Agencije.

Program monitoringa donosi se do kraja tekuće za narednu godinu.

Sprovođenje programa monitoringa obezbjeđuje Agencija.

Jedinica lokalne samouprave može, u skladu sa zakonom, organizovati monitoring buke na svojoj teritoriji na osnovu godišnjeg programa monitoringa buke koji donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Podatke utvrđene monitoringom iz stava 4 ovog člana jedinica lokalne samouprave dostavlja Agenciji u elektronskom obliku.

Na osnovu rezultata utvrđenih sprovođenjem programa monitoringa iz st. 1 i 4 ovog člana, Agencija sačinjava informaciju o buci u životnoj sredini, koja je sastavni dio informacije o stanju životne sredine.

Sredstva za sprovođenje programa monitoringa iz stava 1 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore.

Sredstva za sprovođenje monitoringa iz stava 4 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta jedinice lokalne samouprave.

## **III. STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OD BUKE U ŽIVOTNOJ SREDINI**

### **Stručni poslovi zaštite od buke**

#### **Član 13**

Stručni poslovi zaštite od buke u životnoj sredini su:

- 1) sprovođenje programa monitoringa buke u životnoj sredini;
- 2) mjerenje nivoa buke u životnoj sredini;
- 3) izrada strateških karata buke i akcionih planova i izračunavanje vrijednosti indikatora buke.

## **Ovlašćeno lice za obavljanje stručnih poslova**

### **Član 14**

Stručne poslove iz člana 13 ovog zakona može da obavlja privredno društvo, preduzetnik ili drugo pravno lice, koje ima dozvolu za obavljanje stručnih poslova zaštite od buke u životnoj sredini (u daljem tekstu: ovlašćeno stručno lice) izdatu od Agencije.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se za stručne poslove iz člana 13 ovog zakona, na period od četiri godine.

Dozvola iz stava 1 ovog člana za obavljanje stručnih poslova iz člana 13 tačka 1 ovog zakona izdaje se na osnovu zahtjeva privrednog društva, preduzetnika ili drugog pravnog lica koje:

- 1) ispunjava uslove u pogledu kadra, opreme i prostora;
- 2) ima sertifikat o akreditaciji prema standardu MEST EN ISO/IEC 17025, za poslove mjerenja i ocjenjivanja buke u životnoj sredini u skladu sa standardima MEST ISO 1996-1 i MEST ISO 1996-2;
- 3) ima rješenje za referentnu laboratoriju.

Dozvola iz stava 1 ovog člana za obavljanje stručnih poslova iz člana 13 tačka 2 ovog zakona izdaje se na osnovu zahtjeva privrednog društva, preduzetnika ili drugog pravnog lica koje:

- 1) ispunjava uslove u pogledu kadra, opreme i prostora;
- 2) ima sertifikat o akreditaciji prema standardu MEST EN ISO/IEC 17025, za poslove mjerenja i ocjenjivanja buke u životnoj sredini u skladu sa standardima MEST ISO 1996-1 i MEST ISO 1996-2.

Dozvola iz stava 1 ovog člana za obavljanje stručnih poslova iz člana 13 tačka 3 ovog zakona izdaje se na osnovu zahtjeva privrednog društva, preduzetnika ili drugog pravnog lica koje ispunjava uslove u pogledu kadra, opreme i prostora.

Stručne poslove iz člana 13 ovog zakona može da vrši i strano privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, na osnovu dozvole za obavljanje stručnih poslova za zaštitu od buke.

Dozvola iz stava 6 ovog člana izdaje se na osnovu zahtjeva privrednog društva, preduzetnika ili drugog stranog pravnog lica koje:

- 1) ispunjava uslove u pogledu kadra, opreme i prostora;
- 2) ima ovlašćenje za obavljanje poslova za koje se izdaje dozvola izdatog od nadležne institucije države porijekla;
- 3) ima sertifikat o akreditaciji prema standardu EN ISO/IEC 17025, za poslove mjerenja i ocjenjivanja buke u životnoj sredini u skladu sa standardima ISO 1996-1 i ISO 1996-2 izdat od strane nadležne institucije države porijekla, gdje je potrebno;
- 4) ima odgovarajući računarski program za proračun indikatora buke, gdje je potrebno.

Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz st. 1 i 6 ovog člana prilaže se potrebna dokumentacija i dokaz o plaćenju administrativnoj taksi u skladu sa propisom kojim se uređuju administrativne takse.

Dozvola iz st. 1 i 6 ovog člana, izdaje se u formi rješenja i objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Bliže uslove iz st. 3, 4, 5 i 7 ovog člana propisuje Ministarstvo.

## **Stručna komisija za poslove zaštite od buke u životnoj sredini**

### **Član 15**

Utvrđivanje ispunjenosti uslova za dobijanje dozvole iz člana 14 ovog zakona, vrši stručna komisija za poslove zaštite od buke u životnoj sredini (u daljem tekstu: Stručna komisija), koju obrazuje Agencija.

Stručna komisija obrazuje se iz reda zaposlenih u Ministarstvu, Agenciji i drugih stručnih lica po potrebi.

Troškove rada Stručne komisije snosi podnosilac zahtjeva za dobijanje dozvole za obavljanje stručnih poslova zaštite od buke u životnoj sredini.

Sastav, način rada i iznos troškova za rad Stručne komisije, određuje se rješenjem.

## **Oduzimanje dozvole za obavljanje stručnih poslova zaštite od buke u životnoj sredini**

### **Član 16**

Dozvolu iz člana 14 ovog zakona Agencija će oduzeti ovlašćenom stručnom licu ako prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je izdata dozvola ili ukoliko ne obavlja poslove u skladu sa ovim zakonom.

## **IV. STRATEŠKE KARTE BUKE I AKCIONI PLANOVI**

### **Strateške karte buke**

#### **Član 17**

Strateške karte buke se obavezno izrađuju za aglomeracije, glavne puteve, glavne pruge i glavne aerodrome.

Strateške karte buke za aglomeracije se posebno izrađuju za drumski saobraćaj, željeznički saobraćaj, vazdušni saobraćaj i industrijske izvore.

Izradu strateških karata buke za aglomeracije na svojoj teritoriji obezbjeđuje jedinica lokalne samouprave.

Nadležni organ jedinica lokalne samouprave usvaja strateške karte buke za aglomeraciju.

Za glavne puteve, glavne pruge i glavne aerodrome, kojima upravlja koncesionar, izradu strateških karata buke obezbjeđuje koncesionar.

Za glavne puteve, pruge i glavne aerodrome, kojima upravlja država, izradu strateških karata buke obezbjeđuje Agencija u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za poslove saobraćaja.

Nadležni organ subjekata iz st. 5 i 6 ovog člana usvaja strateške karte buke i dostavlja podatke potrebne za izradu strateških karata buke za aglomeraciju nadležnom organu jedinice lokalne samouprave koja predstavlja aglomeraciju.

Strateške karte buke za aglomeracije, glavne puteve, glavne pruge i glavne aerodrome koje će prikazivati stanje u prethodnoj kalendarskoj godini izrađuju se na svakih pet godina od dana izrade prvih strateških karata buke u skladu sa ovim zakonom.

Strateške karte buke preispituju se i reviduju svakih pet godina, a po potrebi i ranije u slučaju značajnih promjena koje utiču na stanje buke.

Strateška karta buke najmanje sadrži grafički, numerički prikaz podataka u tabelama i numerički prikaz u elektronskom obliku o nivoima buke na određenom području za kalendarsku godinu koja prethodi godini izrade strateške karte buke, a naročito podatke o:

- prethodnom, postojećem ili predviđenom stanju buke izraženom indikatorima buke;
- prekoračenju graničnih vrijednosti;
- procijenjenom broju stanova, škola i bolnica u zoni koje su izložene određenim vrijednostima indikatora buke;
- procijenjenom broju stanovnika u zoni izloženoj buci.

Strateške karte buke koriste se za izradu akcionih planova, izvještaja o nivou buke u životnoj sredini iz člana 21 ovog zakona i za informisanje javnosti.

Podaci iz važećih strateških karata buke koriste se kao podloga za dokumente prostornog uređenja svih nivoa i akata za njihovo sprovođenje i izradu projektno-tehničke dokumentacije za objekte.

Sredstva za izradu strateških karata buke iz stava 2 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta jedinice lokalne samouprave, za izradu strateških karata buke iz stava 4 ovog člana sredstva obezbjeđuje koncesionar, a za izradu strateških karata buke iz stava 5 ovog člana sredstva se obezbjeđuju iz budžeta Crne Gore.

Način izrade i sadržaj strateških karata buke, propisuje Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja.

### **Akcioni plan**

#### **Član 18**

Akcioni planovi se izrađuju na osnovu strateških karata buke za glavne puteve, glavne pruge, glavne aerodrome i aglomeracije.

Akcionim planom se naročito predviđaju mjere za snižavanje nivoa buke za područja gdje se utvrdi da postoje prekoračenja graničnih vrijednosti indikatora buke, odnosno za najvažnija područja utvrđena mapiranjem buke.

Akcionim planovima za aglomeracije se posebno štite tihe zone od povećanja buke.

Izradu akcionih planova za aglomeraciju na svojoj teritoriji obezbjeđuje jedinica lokalne samouprave.

Za glavne puteve, glavnu prugu i glavni aerodrom, kojima upravlja država, izradu akcionih planova obezbjeđuje Agencija u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za poslove saobraćaja.

Za glavne puteve, glavnu prugu i glavni aerodrom, kojima upravlja koncesionar, izradu akcionih planova obezbjeđuje koncesionar, uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja i Agencije.

Akcione planove iz stava 4 ovog člana donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave uz prethodnu saglasnost Agencije.

Akcioni planovi iz st. 5 i 6 ovog člana dostavljaju se Ministarstvu a usvaja ih Vlada.

Akcioni planovi se pregledaju i ako je potrebno revidiraju, u slučaju značajnijih promjena koje utiču na stanje buke, a najmanje svakih pet godina od dana njihovog usvajanja, u skladu sa ovim zakonom.

Sredstva za izradu i sprovođenje akcionih planova iz stava 4 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta jedinice lokalne samouprave, sredstva za izradu i sprovođenje akcionih planova iz stava 5 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore, a sredstva za izradu i sprovođenje akcionih planova iz stava 6 ovog člana obezbjeđuje koncesionar.

Način izrade i sadržaj akcionih planova propisuje Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja.

## **Javna rasprava tokom izrade akcionih planova**

### **Član 19**

Organi nadležni za izradu akcionih planova iz člana 18 ovog zakona obavještavaju organe, organizacije i zainteresovanu javnost o načinu i rokovima uvida u nacрте akcionih planova tokom pripreme i preispitivanja, dostavljanju mišljenja, vremenu i mjestu održavanja javne rasprave i drugim pitanjima u skladu sa propisom kojim se uređuje postupak i način sprovođenja javne rasprave.

Javnu raspravu sprovodi nadležni organ za izradu akcionog plana i sačinjava izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi.

## **Saradnja u pograničnim područjima**

### **Član 20**

Strateške karte buke i akcioni planovi koji se odnose na područja u neposrednoj blizini državnih granica izrađuju se u saradnji sa nadležnim organima susjedne države u skladu sa posebnim propisima.

## **Dostavljanje podataka o strateškim kartama buke i akcionim planovima**

### **Član 21**

Strateške karte buke i akcioni planovi dostavljaju se u elektronskom obliku Agenciji, na obrascima sa internet stranice Evropske agencije za zaštitu životne sredine.

Uz strateške karte buke iz stava 1 ovog člana, Agenciji se dostavljaju i korišćeni ulazni podaci i metapodaci, radi unošenja podataka u informacioni sistem zaštite životne sredine, u skladu sa posebnim propisom.

## **Dostupnost informacija**

### **Član 22**

Podaci o buci u životnoj sredini dobijeni sprovođenjem programa monitoringa, strateške karte buke i akcioni planovi objavljuju se na internet stranici Agencije.

Podaci iz stava 1 ovog člana moraju da sadrže najznačajnije tačke i da budu jasni, razumljivi i dostupni javnosti.

## **V. IZVJEŠTAVANJE EVROPSKE KOMISIJE**

### **Izvještavanje**

#### **Član 23**

Agencija dostavlja Evropskoj komisiji podatke o strateškim kartama buke i sažetku akcionih planova elektronskim putem kroz bazu podataka kojom upravlja Evropska agencija za zaštitu životne sredine.

Agencija dostavlja Evropskoj komisiji, elektronskim putem u obaveznu bazu podataka koju vodi Evropska agencija za zaštitu životne sredine, podatke korišćene za izradu strateških karata buke i sažetke donešenih akcionih planova u skladu sa propisom iz čl. 17 i 18 ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana izrade strateških karata buke i akcionih planova.

Agencija dostavlja Evropskoj komisiji, elektronskim putem u obaveznu bazu podataka koju vodi Evropska agencija za zaštitu životne sredine, podatke koji se odnose na puteve koji imaju više od

šest miliona prolaza vozila godišnje, pruge sa više od 60.000 prolaza vozova godišnje, aerodromima i aglomeracije sa više od 250.000 stanovnika unutar svojih teritorija.

Podaci iz stava 3 ovog člana dostavljaju se na svakih pet godina od prvog dostavljanja Evropskoj komisiji.

U slučaju potrebe za ažuriranjem informacija, prilikom dostavljanja ažuriranih informacija u bazu podataka opisuju se razlike između ažuriranih i izvornih informacija, kao i razlozi za ažuriranje.

## **VI. NADZOR**

### **Ovlašćenje za vršenje nadzora**

#### **Član 24**

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo i nadležni organ jedinice lokalne samouprave, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Inspekcijски nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši ekološki inspektor, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor.

Inspekcijски nadzor u okviru nadležnosti lokalne samouprave vrši komunalni inspektor, a komunalni nadzor i obezbjeđenje komunalnog reda vrši komunalni policajac, u skladu sa zakonom.

Inspekcijски nadzor izvora buke iz člana 6 stav 1 ovog zakona vrši tržišni inspektor za kontrolu grupe proizvoda u skladu sa propisom kojim se utvrđuje grupa proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu.

### **Prava i dužnosti ekološkog inspektora**

#### **Član 25**

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora ekološki inspektor kontroliše naročito:

- 1) da li se mjerenje buke obavlja u skladu sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona;
- 2) da li su nivoi buke u akustičkim zonama iznad propisanih graničnih vrijednosti;
- 3) da li pravna lica i preduzetnici vrše obaveze u skladu sa ovim zakonom;
- 4) da li se sprečavanje, smanjivanje i otklanjanje štetnih efekata buke vrši u skladu sa rješenjem nadležnog organa državne uprave kojim su utvrđene mjere zaštite od buke;
- 5) da li se stručni poslovi zaštite od buke vrše uz dozvolu Agencije, odnosno u skladu sa uslovima datim u dozvoli;
- 6) da li se izrađuju strateške karte buke;
- 7) da li se vrši akustičko zoniranje;
- 8) da li se Agenciji dostavljaju podaci o utvrđenim akustičkim zonama u propisanom roku;
- 9) da li se sprovode posebne mjere zaštite od buke u životnoj sredini, odnosno druge propisane mjere u skladu sa ovim zakonom.

### **Ovlašćenja ekološkog inspektora**

#### **Član 26**

U vršenju inspekcijskog nadzora ekološki inspektor je obavezan da, kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, preduzme sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani upotrebu izvora buke dok se ne preduzmu mjere zaštite od buke;
- 2) zabrani upotrebu izvora buke iz člana 6 stav 1 ovog zakona, ukoliko njihova garantovana zvučna snaga prekoračuje propisane dozvoljene vrijednosti;
- 3) zabrani upotrebu izvora buke iz člana 6 stav 1 ovog zakona ukoliko nemaju propisane oznake usaglašenosti;
- 4) zabrani obavljanje stručnih poslova zaštite od buke ukoliko se vrše bez dozvole Agencije, ili protivno uslovima datim u dozvoli;
- 5) zabrani obavljanje djelatnosti, odnosno aktivnosti ukoliko se ne sprovode mjere zaštite od buke utvrđene rješenjem nadležnog organa državne uprave;
- 6) naredi dostavljanje strateških karata buke i ostalih podataka neophodnih za izradu informacionog sistema zaštite životne sredine i izvještaja o nivou buke u životnoj sredini;
- 7) naredi vršenje akustičkog zoniranja i dostavljanje podataka o utvrđenim akustičkim zonama;
- 8) naredi sprovođenje drugih propisanih obaveza u skladu sa zakonom.

## **Prava i dužnosti komunalne inspekcije**

### **Član 27**

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora komunalni inspektor kontroliše naročito:

- 1) da li su nivoi buke u akustičkim zonama iznad propisanih graničnih vrijednosti;
- 2) da li se sprečavanje, smanjivanje i otklanjanje štetnih efekata buke vrši u skladu sa rješenjem nadležnog organa lokalne samouprave kojim su utvrđene mjere zaštite od buke;
- 3) da li buka iz gradilišta i drugih izvora buke prouzrokuje prekoračenje propisanih graničnih vrijednosti u određenoj akustičkoj zoni.

## **Ovlašćenja komunalne inspekcije**

### **Član 28**

U vršenju inspekcijskog nadzora komunalni inspektor je obavezan da, kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, preduzme sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani obavljanje djelatnosti, odnosno aktivnosti ukoliko se ne sprovode mjere zaštite od buke utvrđene rješenjem nadležnog organa jedinice lokalne samouprave;
- 2) zabrani izvođenje građevinskih radova ili drugih aktivnosti na otvorenom ukoliko su prekoračene propisane granične vrijednosti u određenoj akustičkoj zoni;
- 3) naredi sprovođenje drugih propisanih obaveza u skladu sa zakonom.

## **Prava i dužnosti tržišnog inspektora**

### **Član 29**

U vršenju inspekcijskog nadzora tržišni inspektor za kontrolu izvora buke iz člana 6 stav 1 ovog zakona, čije je stavljanje na tržište dozvoljeno, kontroliše naročito:

- 1) da li garantovana zvučna snaga izvora buke prekoračuje propisane dozvoljene vrijednosti;
- 2) da li su izvori buke označeni znakom usaglašenosti i oznakom garantovane zvučne snage koju prati Deklaracija o usaglašenosti, u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje stavljanje na tržište i upotreba opreme koja se upotrebljava na otvorenom prostoru;
- 3) da li izvore buke prati potrebna tehnička dokumentacija u skladu sa propisom iz tačke 2 ovog člana.

## **Ovlašćenja tržišnog inspektora**

### **Član 30**

U vršenju inspekcijskog nadzora tržišni inspektor je obavezan da, kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, preduzme sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani stavljanje na tržište izvora buke iz člana 6 stav 1 ovog zakona, ukoliko njihova garantovana zvučna snaga prekoračuje propisane dozvoljene vrijednosti;
- 2) naredi označavanje izvora buke iz tačke 1 ovog člana u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje stavljanje na tržište i upotreba opreme koja se upotrebljava na otvorenom prostoru;
- 3) naredi pribavljanje potrebne tehničke dokumentacije za izvor buke iz tačke 1 ovog člana, u skladu sa tehničkim propisom iz tačke 2 ovog člana.

## **VII. KAZNENE ODREDBE**

### **Član 31**

Novčanom kaznom od 1.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) u obavljanju djelatnosti koje utiču ili mogu uticati na prekoračenje propisanih graničnih vrijednosti nivoa buke u životnoj sredini, ne obezbijedi primjenu tehničkih mjera za izbjegavanje, sprečavanje ili smanjivanje emisija buke u životnoj sredini, praćenje uticaja djelatnosti na nivo buke u životnoj sredini, kao i druge mjere zaštite u skladu sa ovim zakonom (član 5 stav 8);
- 2) stavi na tržište i/ili upotrebljava opremu koja se koristi za obavljanje djelatnosti na otvorenom prostoru i emituje buku u životnoj sredini, ako nije označena znakom usaglašenosti i oznakom garantovanog nivoa zvučne snage koju prati deklaracija o usaglašenosti, u skladu sa ovim zakonom (član 6 stav 1);
- 3) stavi na tržište i/ili upotrebljava opremu koja ne ispunjava zahtjeve koji se odnose na emisiju buke u životnoj sredini, a garantovani nivo zvučne snage prekoračuje propisane dozvoljene vrijednosti nivoa zvučne snage u skladu sa ovim zakonom (član 6 stav 1);

- 4) stavlja oznake ili natpise na opremu koji bi mogli izazvati zabunu u pogledu značenja znaka usaglašenosti ili oznake o garantovanom nivou zvučne snage (član 6 stav 2);
- 5) na opremu stavlja ostale oznake koje umanjuju vidljivost i čitljivost znaka usaglašenosti i oznake o zagaranovanom nivou zvučne snage (član 6 stav 3);
- 6) prije stavljanja na tržište i/ili upotrebljava opremu, koja ne ispunjava zahtjeve u skladu sa ovim zakonom (član 6 stav 4);
- 7) na obrazloženi zahtjev Evropske komisije ili bilo koje druge članice Evropske unije, ne dostave obavještenja i potrebne informacije u vezi sa sprovedenim postupcima ocjenjivanja usaglašenosti u skladu sa ovim zakonom (član 6 stav 9);
- 8) prouzrokuje buku u životnoj sredini iznad propisanih graničnih vrijednosti (član 9 stav 2);
- 9) ako u akustičnim zonama iz člana 10 stav 1 ovog zakona, upotrebljava izvor buke, odnosno obavlja aktivnost koja prouzrokuju buku iznad propisanih graničnih vrijednosti (član 10 stav 3);
- 10) nakon stavljanja izvora buke u upotrebu, odnosno nakon rekonstrukcije objekta ili zamjene tehničkih kapaciteta, kojima se mijenjaju uslovi emisije buke u životnu sredinu, o svom trošku, ne obezbijedi mjerenje buke u zoni uticaja i izradu izvještaja o mjerenju buke, u skladu sa ovim zakonom (član 11);
- 11) obavlja stručne poslove zaštite od buke u životnoj sredini bez dozvole Agencije (član 14 st. 1 i 6).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.000 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 eura do 12.000 eura.

## **VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

### **Podzakonski akti**

#### **Član 32**

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Službeni list CG", br. 28/11 i 1/14) ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

### **Rok za utvrđivanje akustičkih zona**

#### **Član 33**

Jedinica lokalne samouprave dužna je da odredi akustičke zone na svojoj teritoriji u roku od godinu dana od dana donošenja propisa iz člana 9 stav 4 ovog zakona.

### **Rok za izradu strateških karata i akcionih planova**

#### **Član 34**

Strateške karte buke za aglomeracije, glavne puteve, glavne pruge i glavne aerodrome koje će prikazivati stanje u prethodnoj kalendarskoj godini izradiće se najkasnije do 30. juna 2027. godine.

Akcioni planovi iz člana 18 ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana izrade strateških karata iz stava 1 ovog člana.

Agencija dostavlja podatke iz člana 23 stav 3 ovog zakona Evropskoj komisiji u roku od 30 dana od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji ili najkasnije do 30. juna 2030. godine.

### **Rok za usklađivanje poslovanja**

#### **Član 35**

Pravna lica i preduzetnici koji vrše poslove sprovođenja programa monitoringa buke u životnoj sredini, mjerenja nivoa buke u životnoj sredini, izrade strateških karata buke i akcionih planova i izračunavanje vrijednosti indikatora buke dužni su da usklade svoje poslovanje sa ovim zakonom u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Pravna lica i preduzetnici koji koriste izvore buke iz člana 6 ovog zakona a za koje nema podataka o zvučnoj snazi koju emituju dužni su da izvore buke usklade sa ovim zakonom, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

**Početak primjene**

**Član 36**

Odredba člana 6 stav 9 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

**Prestanak važenja**

**Član 37**

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Službeni list CG", br. 28/11 i 1/14).

**Stupanje na snagu**

**Član 38**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".